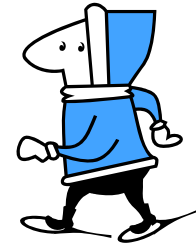

Janke Wikholms Krönika

April 2012

På skarsnö i Siknäs!

Påskhelgen ligger snön meterdjup i Siknäs och ladugårdsdörren är helt blockerad. Om jag vill komma in får jag antingen skotta några timmar eller vänta en månad och hoppas att vårvärmen gör sitt. Jag väljer det senare och tar i stället en morgonpromenad på skarsnöen. Vårvintern i Norrbotten, med kalla nätter och ljusa mornar, är fantastisk. Det är den årstid jag som "Stockholmsflyttad" saknar mest.

Den senaste krönikan om pensionsålder gav upphov till många kommentarer. De flesta – men inte alla – positiva. Ämnet engagerar! Jag antar att det till stor del beror på vår inställning till arbetet. För många – kanske för många? – är arbetet något nödvändigt, men kanske inte alltid så roligt. Arbetet är ett måste för försörjningen. När man uppnår det som ansetts som pensionsåldern, dvs runt 65 år ska man lämna över "stafettbördan" till andra. Då är det dags att börja njuta av friheten. Alla resonemang om höjd pensionsålder oavsett orsak blir då ett ingrepp i "livsplanen", dvs något negativt.

Sen finns det naturligtvis "udda" karaktärer som konstnärer, artister, småföretagare, forskare, konsulter och en och annan professor som tycker att arbetet är roligt och inte kan tänka sig annat, så länge man förmår och orkar.

Det blir naturligtvis svårt att diskutera ett så viktigt problem om man har helt olika utgångspunkt. Den första gruppen ser diskussionen som ett hot och den andra förstår inte att det överhuvudtaget är ett problem. Som alltid tar man vilka argument som helst för att visa hur rätt man har. Arbetsmiljön får ofta vara ett slagträ. "Jobbar man i vår bransch klarar inte kroppen arbete längre". "Bygget, gruvan, bruket, vården, städningen är så fysiskt ansträngande att det snarare borde tala för en sänkning av pensionsåldern". Men ibland träffar jag människor som inte haft tunga jobb men som likafullt är själsligt utslitna i mycket tidig ålder.

Att jobb och människor är olika borde ju tala för en högre grad av flexibilitet. Det låter ju bra, men även här finns det problem. Är man frisk och har ett roligt arbete kan man naturligtvis jobba längre. Om då staten uppmuntrar detta så att man får en högre pension så får vi ju en förstärkt segregering i samhället. De friska blir rikare och de sjuka blir fattigare. Så vill vi väl inte ha det?

Kan vi utbilda oss från problemet? Man jobbar ett antal år med vissa uppgifter och byter efter ett tag bransch efter ett kompetenslyft. Det blir mindre slitage och kanske roligare. Det ligger en del i dessa tankegångar. Men något färdigt uttänkt förslag finns ännu inte. Idéerna bör utvecklas!

Så vad kokar detta ihop till? Vad kan kunskaper om arbetsmiljö bidra till? En hel del faktiskt! Först och främst ska, så långt möjligt, fysiskt tung arbetsmiljö minskas eller hantearas så att utslitning motverkas. När det gäller ergonomiska kunskaper ligger vi långt framme. När det gäller "rolighetsfaktorn" finns det en hel del kvar att göra. Den psykosociala arbetsmiljön måste i högre grad inriktas på att jobba förebyggande och skapa bättre och roligare jobb. Kunniga och entusiasmerande chefer är en bra början. Det är kanske hög tid att damma av Metalls gamla paroll från 1985 om "det goda arbetet"? Då fanns tankarna och visionerna. Idag handlar det mer om att reparera, lappa och laga.

"Arbetsmiljöfolket" har ytterligare ett bidrag. Det är en framgångsrik metod för att lösa problem. I Arbetsmiljölagen står det att arbetsgivare och arbetstagare skall samverka för att åstadkomma en god arbetsmiljö. Då handlar det om att ge och ta samt lyssna på motpartens argument. Genom diskussion och samverkan utformas den nya idéerna som ger förutsättningar för att hantera utmaningarna med en äldre befolkning. Problem kan aldrig lösas med pajkastning! Ur mörkret stiga vi mot ljuset!

*Arbetsmiljöhälsningar!
Janke Wikholm*

Skicka synpunkter på krönikan till info@jankewikholm.se
Läs flera krönikor på www.jankewikholm.se

JANKE
WIKHOLM